

«That's why jeg sa ja til intervju også» Bruk av semistrukturerte dybdeintervju som metode innenfor andrespråks- forskningen

Else Berit Molde og Ilka Wunderlich
Universitetet i Bergen

Sammendrag

I denne artikkelen argumenterer vi for bruken av semistrukturerte dybdeintervju som metode innenfor andrespråksforskningen. Vi bruker det kvalitative datamaterialet fra NINjA-prosjektet, et forskningsprosjekt ved Universitetet i Bergen som har som mål å kartlegge og utforske den språklige praksisen blant internasjonalt ansatte i universitets- og høyskolesektoren i Norge. De tre intervjustadiene planlegging, intervjuing og analysering drøftes i både teori og praksis, og vi viser eksempler på interaksjonsmønstre og spørsmålstyper i selve intervjuene, utviklingen av intervjuguiden og kategorier, hypoteser og teorier vi har formulert i tråd med grounded theory. Den kvalitative delen av NINjA-prosjektet har en talerfokusert tilnærming, der de personlige erfaringene til denne gruppen andrespråksinnlærere står sentralt, og i artikkelen diskuterer vi hvordan vi mener semistrukturerte dybdeintervju kan være en velegnet metode for å få dypere innsikt i språklige erfaringer blant internasjonalt ansatte.

Nøkkelord: *semistrukturerte dybdeintervju, grounded theory, talerfokusert tilnærming, internasjonalt ansatte i academia*

Innledning

De siste tiårene har innlærernes perspektiv på språkbruk og språklæring fått mer vekt i forskning på flerspråklighet og språklæring både internasjonalt og i Norge, og innenfor en slik tilnærming er det innlærernes egne opplevelser og erfaringer som er i fokus. I denne artikkelen argumenterer vi for at bruk av semistrukturerte dybdeintervju gjennomført i samsvar med det metodologiske rammeverket *grounded theory* kan være en verdifull metodisk tilnærming innenfor andrespråksforskningen for å få innsikt i disse opplevelsene. Bakgrunnen vår er erfaringer med gjennomføring av intervju i forskningsprosjektet *NINjA – Norsk i akademia* ved Universitetet i Bergen, et prosjekt som undersøker språklig praksis blant internasjonalt ansatte i akademia (Gujord, Molde, Olsen & Wunderlich, 2021). Hovedfokus i artikkelen vil ikke være hvilke språklige erfaringer denne gruppen andrespråksinnlærere har, men snarere hvordan man som forsker kan gå fram for å samle og analysere intervjudata om dette. Vi vil her bruke våre egne erfaringer som utgangspunkt for metodologiske refleksjoner rundt bruken av semistrukturerte dybdeintervju.

I artikkelen presenterer vi først kort NINjA-prosjektet og plasserer det i en faglig ramme sammen med noen eksempler på forskning om arbeidsplassen som språklæringsarena. Den kvalitative delen av NINjA-prosjektet har en talerfokusert tilnærming, der vi undersøker de personlige språklige erfaringene til de internasjonalt ansatte. Som en bakgrunn presenterer vi derfor innledningsvis et lite utvalg nyere forskning på innlæreres egne perspektiv på språklæring og språkbruk, før vi gjør rede for det metodologiske rammeverket vårt *grounded theory* og noen særtrekk ved semistrukturerte dybdeintervju. Videre drøfter vi de tre intervjustadiene *planlegging*, *intervjuing* og *analysing* i både teori og praksis. Vi retter fokus spesielt mot interaksjonen i selve intervju-situasjonen og hvordan vi har forholdt oss til *grounded theory* i planleggings- og analyseprosessen, noe som igjen er tett knyttet til utviklingen av intervjuguiden. Avslutningsvis diskuterer og oppsummerer vi hvilke innsikter om språkbruk og språklæring blant voksne innlærere vi kan få ved å bruke semistrukturerte intervju med *grounded theory* som metodologisk bakgrunn.

NINjA-prosjektet – språklige behov og erfaringer blant internasjonalt ansatte i akademia

Prosjektet *NINjA – Norsk i akademia* har som mål å kartlegge den språklige praksisen blant internasjonalt ansatte i universitets- og høyskolesektoren i Norge. Internasjonalt ansatte i denne sektoren skiller seg fra andre andrespråksinnlærere ved at de jobber innenfor en sektor der engelsk har en særskilt status, og de fleste har alt fått jobb når de flytter hit. Prosjektet undersøker de internasjonalt ansattes erfaringer med, og behov for, norsk språk på arbeidsplassen (Gujord et al., 2021). Det innsamlede datamaterialet i NINjA-prosjektet består av to typer data – svar fra en elektronisk spørreundersøkelse med 1713 deltakere fra 12 universiteter og høyskoler i Norge og 55 semistrukturerte dybdeintervju. Deltakergruppen omfatter både administrativt og vitenskapelig ansatte, i faste og midlertidige stillinger, og deltakerne har ulike språkbakgrunn, alder, kjønn og botid i Norge. Det er et mål for prosjektet at de to typene data, den kvantitative spørreundersøkelsen og de kvalitative intervjuene, samlet skal utfylle hverandre og både gi større generaliserbare funn og også gi oss mulighet til å gå i dybden og få fram nyanser og ulike inn-sikter i de internasjonalt ansattes språklige erfaringer.

Ved å utforske internasjonalt ansatte sine språklige behov i arbeids-hverdagen inngår NINjA-prosjektet i nyere forskning rundt språkbruk og språklæring på arbeidsplassen. I norsk sammenheng kan vi, for å trekke fram noen eksempler, blant annet nevne doktoravhandlingene til Bergersen (2012), om polske voksne arbeidsinnvandreres framstilling av språklæring, og Kraft (2017), om flerspråklighet og kommunikasjon i bygg og anlegg, der arbeidstakerne ikke alltid har felles språk. Internasjonalt ansatte i akademia er derimot en lite utforsket gruppe andre-språksinnlærere i Norge, men i Danmark er det gjort noen studier om denne gruppen (se f.eks. Jürna, 2014; Hultgren, 2014; Kirilova & Lønsmann, 2020) som er relevante for NINjA-prosjektet. Kirilova og Lønsmann har blant annet intervjuet ti internasjonalt ansatte ved Københavns universitet, og studien viser at den språklige situasjonen er mer kompleks enn den i utgangspunktet kan virke: Det å lære dansk har en verdi som gjerne oppdages først etter en stund når de internasjonalt ansatte trenger danskunnskaper både for arbeidsoppgaver og videre karriere (Kirilova & Lønsmann, 2020).

Tilnærmingen i NINJA-prosjektet, både i valg av forskningsemne (f.eks. hvordan de internasjonalt ansatte opplever krav og forventninger til norsk) og metodologi (grounded theory og semistrukturerte dybdeintervju), kan videre sies å være et av bidragene til en mer kvalitativ vending i andrespråkforskningen i Norge. Vi skal nå se på et lite utvalg nyere studier som undersøker innlæreres syn på språklæring og språkbruk, før vi presenterer det metodologiske rammeverket vårt, grounded theory, og noen kjennetegn ved semistrukturerte dybdeintervju.

Talerfokuserte tilnærminger i andrespråkforskningen

Mens vekten i forskningen på prosesser i andrespråklæringen tidligere har ligget mest på å granske språkinnlæreres ferdigheter med tanke på fonologiske, grammatiske og leksikalske trekk, har andrespråskompetanse de siste tiårene blitt forstått som noe mer enn rent språklige ferdigheter. Dette har ført til at innlærernes egne perspektiv på språkbruk og språklæring har fått større betydning for forskning på flerspråklighet og språklæring. I internasjonal andrespråkforskning har denne orienteringen mot innlærernes egne perspektiv blitt kalt en sosial eller sosiolingvistisk vending, blant annet av Block (2003) og Dörnyei og Ushioda (2011), og det er enkeltindividets «intentions, agency, affect, and above all histories» som står i fokus (Pavlenko & Lantolf, 2000, s. 155). Identitet og identitetsforhandling i nye kulturer er sentrale begrep her (Norton, 2013; Kramsch, 2009; De Fina, 2015), og relevant datamateriale samles inn gjennom feltarbeid, i form av etnografiske observasjoner, intervju, studier av dagbøker eller skriftlige tekster. Det har vært et sterkt metodologisk fokus på personlige narrativer (Norton, 2013, s. 14), basert på skriftlig og muntlig datamateriale, som er spesielt egnet til å gi innsyn i andres verden og syn på læring og bruk av språk (Pavlenko, 2007, s. 164).

I norsk andrespråkforskning kan vi i denne sammenhengen nevne blant annet Jølbo (2016) og Gujord (2017), som begge har sett på skriftlige tekster. Gujord (2017) har studert personlige narrativer i et utvalg tekster fra Norsk andrespråkskorpus (ASK), der innlærerne skriver om språklæring i voksen alder, basert på sine personlige synspunkt om språk og språklæring. Jølbo (2016) bruker i sin studie om andrespråksskriving

begrepet aktørskap, et begrep som belyser hvordan andrespråksbrukere konstruerer sine identiteter i en ny språkkultur (Jølbo, 2016, s. 5). I en annen studie av muntlige narrativer, samlet inn gjennom ustrukturerte intervju, ser også Golden og Steien på innlærere som aktive konstruktører av identitet gjennom refleksjoner rundt språkb Bruken (Golden & Steien, 2018, s. 20), og de etterlyser flere studier med en talerfokusert tilnærming. Identitetsbegrepet er også den teoretiske rammen i doktoravhandlingene til Fulland (2016), Obojska (2019) og Johnsen (2020), som er basert på semistrukturerte dybdeintervju. Johnsen påpeker at «aktørskap er et sentralt konsept når det kommer til identitetskonstruksjon, og for å forstå forholdet mellom individet og samfunnet» (Johnsen, 2020, s. 68).

Vi mener flere studier av innlæreres egne språklige erfaringer kan tilføre nyttige og verdifulle perspektiv til andrespråksforskningen. I denne artikkelen viser vi hvordan semistrukturerte dybdeintervju kan bidra til å få en bedre innsikt i slike erfaringer og hvordan det metodologiske rammeverket grounded theory kan brukes for å generere nye teorier på forskningsområder med lite kunnskap.

Metodologisk forankring – grounded theory

Grounded theory er en generell metodisk tilnærming i kvantitativ og kvalitativ forskning, etablert av sosiologene Glaser og Strauss i 1967 og siden brukt mye i sosiologien og senere på en rekke andre fagområder. Metodologien kalles «teori» fordi det gjennom datainnsamlings- og analyseringsprosessen blir utviklet én eller flere teorier. Teoriene er ikke formulert på forhånd, men forankret i datamaterialet, altså empirisk «grunnet». Grounded theory kan også betegnes som et metodologisk rammeverk eller forskningsdesign. På svensk brukes begrepet «grundad teori», blant annet av Hartman (2001), men begrepet «grunnet» eller «jordet» teori er lite brukt på norsk. Metodene innenfor grounded theory er basert på en induktiv framgangsmåte der forskeren gradvis føres fra å undersøke konkrete realiteter til å få en konseptuell forståelse av dem (Charmaz & Belgrave, 2012, s. 347). Teorien som utvikles, skal vokse frem uten å bli påvirket av teoretiske forutsetninger, og alle elementer i teorien må være grunnet i datamaterialet (Hartman, 2001, s. 41f.).

Vi har valgt grounded theory fordi vi mener at metodologien er godt egnet for å få mer kunnskap om en stor målgruppe, internasjonalt ansatte i akademia, som er lite utforsket. Innenfor grounded theory posisjonerer vi oss innenfor et konstruktivistisk syn. Her ser man på forskeren som «den reisende» som drar ut i verden, observerer og konstruerer ved å snakke med folk på veien og rekonstruerer det observerte gjennom refleksjon og selvinnsikt (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 71f.). Data skal være en felles konstruksjon mellom forskningsobjektene og forskeren, og derfor skal forskningsobjektene ikke bare høres, men også *gis* en stemme (Charmaz & Belgrave, 2019, s. 747f.). Et sentralt prinsipp i grounded theory er at nye fenomen oppdages underveis i datainnsamlingen og analysen. I og med at semistrukturerte dybdeintervju følger det samme prinsippet, der fenomen dukker opp uten at forskeren trenger å lete etter dem, er de en godt egnet metode innenfor grounded theory (Charmaz & Belgrave, 2012, s. 348f.).

Semistrukturerte dybdeintervju

I NINJA-prosjektet har vi valgt å komplementere det kvantitative datamaterialet med en kvalitativ undersøkelse for å få bedre innsikt i hvordan internasjonalt ansatte ved norske universiteter og høyskoler ser på sin egen situasjon. Innenfor kvalitative metoder er dybdeintervjuet i dag den mest brukte metoden i sosiologien (Morris, 2015, s. 3), og det har etter hvert fått fotfeste på mange andre fagområder. I motsetning til kvantitative undersøkelser ligger styrken i kvalitativ forskning i at den åpner for en dypere forståelse og kan gjenspeile variasjonen i andres erfaringer, opplevelser, utfordringer og tolkninger av omverdenen, som ikke nødvendigvis er opplagte for andre (Morris, 2015, s. 5), eller ofte tas for gitt (Johnson, 2001, s. 105). Blant metodene som kan gi forskeren en slik innsikt, brukes observasjon, dagbøker, etnografiske undersøkelser og dybdeintervju. Innenfor sistnevnte metode skiller vi mellom strukturerte, semistrukturerte og ustrukturerte intervju. Ved strukturerte intervju følger forskeren en intervjuguide, der spørsmålene er satt opp i en bestemt rekkefølge på forhånd, og leter så gjennom en deduktiv metode målrettet etter mulige svar på forskningsspørsmålene i datamaterialet. Ustrukturerte intervju ligner derimot på åpne samtaler uten retning eller forhåndsdefinerte mål. Ved å velge semistrukturerte

dybdeintervju får intervjueren også muligheten til å ha en åpen samtale med intervjudeltakerne, men denne samtalen har likevel en viss struktur og hensikt og er styrt av forskningsemnet. Samtidig gir denne typen intervju den intervjuede nok spillerom til å «snakke i vei» og også å avvike fra emnet (Morris, 2015, s. 10). Intervjueren «definerer og kontrollerer situasjonen» (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 22) og har ansvar for at intervjuet foregår som en avslappet, åpen og ærlig samtale (Morris, 2015, s. 3), og for at det utvikles og bygges på intimitet (Johnson & Rowlands, 2012, s. 99f.). Gjennom en mer personlig interaksjon kan vi lettere få tak i stemmer som ellers ikke ville blitt hørt eller tatt i betraktning innenfor vår forståelse av det sosiale fenomenet vi undersøker (Charmaz & Belgrave, 2019, s. 747f.), og vi kan fange opp ulike nyanser (Johnson, 2001, s. 105).

Intervjustadiene planlegging, gjennomføring og analyse

Kvale og Brinkmann, forfattere av flere verk om kvalitative forskningsintervju, foreslår sju metodiske stadier ved gjennomføringen: (1) tematisering, (2) planlegging, (3) intervjuing, (4) transkribering, (5) analysering, (6) validering og (7) rapportering (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 133ff.). På tematiseringsstadiet blir formålet og innholdet i undersøkelsen avklart, og det blir satt opp teoretiske rammer og tatt metodiske valg. Deretter blir gjennomføringen av intervjuene planlagt, og etter at datamaterialet har blitt samlet inn, blir det transkribert og analysert. På de to siste stadiene blir resultatene verifisert og intervjuresultatene rapportert. Videre i artikkelen vil vi konsentrere oss om tre av disse metodiske stadiene, nemlig deler av planleggingen, intervjuingen og analyseringen.

På *planleggingsstadiet* blir det tatt avgjørelser om tilgjengelige ressurser og antall intervjupersoner, og dessuten valg av intervjuform og hvem som skal lede intervjuet (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 144ff.). Utarbeidelsen av en intervjuguide er en vanlig prosedyre under forberedelsen av et semistrukturert dybdeintervju. Kvale og Brinkmann anbefaler å ta utgangspunkt i en grov skisse over emner og forslag til såkalte konseptuelle, tematiske spørsmål som produserer kunnskap relatert til intervjuemnet og kan stilles i ulik rekkefølge (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 162f.). Innenfor den konstruktivistiske tilnærmingen i grounded theory

skal spørsmålene ideelt sett være generelle nok til å kunne dekke et bredt spekter av opplevelser og samtidig snevre nok til å få fram spesifikke erfaringer. Intervjuguiden kan også brukes til å ta notater og å følge med på hva som har blitt sagt (Charmaz & Belgrave, 2012, s. 351f.).

Etter planleggingsstadiet begynner innsamlingen av datamaterialet, altså *intervjustadiet*. I sin opprinnelige betydning handler «*interview*», sammensatt av ordene *inter* og *view*, om å utveksle «synspunkter mellom to personer som samtaler om et tema som opptar dem begge» (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 22). Ut fra det konstruktivistiske perspektivet i grounded theory skal forskningsobjektene gis en stemme, siden data blir sett på som en felles konstruksjon mellom intervjueren og deltakerne. Deltakerne blir samarbeidspartnere «in the intellectual adventure at hand» (Johnson, 2001, s. 109). Under dette samarbeidet er det likevel intervjueren som styrer samtalen, forbereder intervjuteknikker og velger spørsmål fra en intervjuguide. For å kunne konsentrere seg om deltakeren og tema for intervjuet er det viktig for intervjueren å ha kunnskap om ulike måter å stille spørsmål på, og også være oppmerksom på at spørsmål må modifiseres for å passe den enkelte deltaker. Kvale og Brinkmann skiller mellom ni ulike spørsmålstyper innenfor en dynamisk dimensjon, som skaper en positiv og flytende samtale under intervjuet: *introduksjonsspørsmål*, *oppfølgingsspørsmål*, *inngående spørsmål*, *spesifiserende spørsmål*, *direkte og indirekte spørsmål*, *strukturerende spørsmål*, *taushet* og *fortolkende spørsmål* (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 166f.). De anser også bruken av ledende spørsmål som viktig fordi intervjueren gjennom slike spørsmål kan verifisere sine egne fortolkninger (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 201). Intervjueren vil nemlig ikke kunne unngå å støtte seg implisitt til sine kulturelle forkunnskaper og synspunkt (Johnson, 2001, s. 105) og må utfordre og korrigere disse underveis (Charmaz & Belgrave, 2019, s. 747f.). Intervjueren må også observere seg selv i interaksjonen med den intervjuede (Johnson, 2001, s. 109) og granske sine egne fordommer og forventninger (Rubin & Rubin, 2005, s. 30). Det er viktig å være godt forberedt på intervju-situasjonen, men intervjueren må først og fremst være en aktiv lytter, for «[...] jo mer spontan intervjuprosedyren er, jo større er sannsynligheten for at man får spontane, levende og uventede svar fra intervju-personene» (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 163f.).

Allerede etter den første intervjurunden og før gjennomføringen av flere intervju med nye deltakere starter *analyseringsstadiet*. Analysen

av datamateriale med utgangspunkt i grounded theory skjer altså parallelt med innsamlingen av nytt datamateriale. Dette blir gjort for å få testet hypoteser som formuleres tidlig i prosessen opp mot observasjonene i senere intervju, og for å kunne videreutvikle intervjuguiden og la forskerens refleksjoner bli en del av prosessen. Fenomenene deltakerne forteller om i intervjuene, blir analysert gjennom koding (Strauss & Corbin, 1998). Tabell 1 viser stegene i en slik kodingsprosess.

Tabell 1: Oversikt over hvordan fenomener og kategorier kan settes opp som utgangspunkt for hypoteser som testes før den endelige teorien formuleres. Tabellen er basert på kodingen Strauss og Corbin (1998) foreslår.

1. Åpen koding (induktiv)		2. Aksial koding (deduktiv)	3. Selektiv koding
Fenomen	Kategori	Hypotese formuleres og testes	Teori formuleres
<u>Deltaker 1</u> uttaler seg om et fenomen.	Fenomenet kodes i datamaterialet.	Hypotese formuleres.	Teori formuleres på grunnlag av at hypotesen kunne bekrefte hos flere deltakere.
<u>Deltaker 2</u> uttaler seg om samme fenomen.	Fenomenet kodes i datamaterialet.	Hypotesen testes og kan bekrefte for denne deltakeren.	
<u>Deltaker 3</u> uttaler seg også om samme fenomen.	Fenomenet kodes i datamaterialet.	Hypotesen testes og kan også bekrefte for denne deltakeren.	

I den første, åpne kodingen, som skjer i den tidlige dataanalysen, arbeider forskeren seg gjennom det transkriberte datamaterialet ved å lete etter ord og fraser som beskriver fenomener deltakerne uttaler seg om. På grunnlag av flere lignende fenomener andre steder i datamaterialet, altså lignende uttalelser av andre deltakere, lager man ett overordnet begrep. Dette begrepet, som ikke var definert på forhånd, representerer en kategori som er forankret – eller grunnet – i datamaterialet. Med andre ord beskriver altså denne koden eller kategorien hva som skjer i datamaterialet (Hartman, 2001, s. 80f.). I denne første induktive kodingsfasen, den såkalte åpne kodingen, finnes det ingen begrensning for antall kategorier, men etter hvert vil man nå et punkt der kategoriene er «mettet». Kategoriene danner grunnlaget for hypoteser om at man flere steder i datamaterialet vil finne lignende fenomener, altså at flere deltakere forteller om de samme opplevelsene. I den videre dataanalysen skjer en deduktiv koding, der man sjekker kategoriene opp mot nye observasjoner i nytt datamateriale (Charmaz

& Belgrave, 2019, s. 746). Siden analysen skjer simultant med innsamling av nytt datamateriale, kan kodingen også bidra til utvikling av nye intervju spørsmål og oppdatering av intervjuguiden. Om hypotesene kan bekreftes i nye data, kan det til slutt formuleres teorier – som på grunn av den vekselvis induktive og deduktive framgangsmåten kan sies å være forankret i datamaterialet. Teorien som utvikles, skal altså vokse frem, uten på noen måte å bli påvirket av teoretiske forutsetninger, og alle elementer i teorien må være grunnet i data (Hartman, 2001, s. 42). Under kodingsprosessen går forskeren fra en ren deskriptiv oversikt over til et mer analytisk nivå (Strauss & Corbin, 1998), og analytiske og teoretiske koder vil hjelpe med å beholde oversikten spesielt i et datamateriale med stort omfang (Hartman, 2001, s. 81). Nedenfor skal vi gi noen konkrete eksempler på kodingsprosessen i vårt datamateriale, men først vil vi vise hvordan vi har planlagt og gjennomført intervjuene i NINjA-prosjektet.

Semistrukturerte intervju i praksis

Intervjuene ble holdt ved tre institusjoner over flere tidsperioder, og planleggingen av flere intervju skjedde samtidig med analyseringen og rapporteringen. Artikkelforfatterne sto for rekruttering av deltakere, videreutvikling av intervjuguiden og den praktiske gjennomføringen av intervjuene. Vi ser her nærmere på enkelte utdrag fra noen av intervjuene for å vise bruken av ulike spørsmålstyper og hvordan de påvirker interaksjonen, og dessuten forklarer vi hvordan kodingen av datamaterialet i tråd med grounded theory både har påvirket utviklingen av nye spørsmål og resultert i teorier basert på hypotesetesting.

Planleggingen

Vårt første planleggingsstadium begynte med rekrutteringen av intervjudeltakere blant de internasjonalt ansatte som hadde deltatt i den kvantitative spørreundersøkelsen i NINjA-prosjektet. Der kunne de krysse av på om de også ville stille til intervju, noe hele 59 % av 1713 deltakere svarte ja til. Som en del av planleggingen gjorde vi aller først pilotintervju med to deltakere ved den første institusjonen, for å få testet intervjuguiden og bruk av opptaker. Pilotintervjuene ble transkribert og deretter kodet for kategorier av alle i prosjektgruppen, og vi rapporterte

fra prosjektet i et faglig forum. Vi tok med erfaringer og tilbakemeldinger til den neste intervjurunden med tolv deltakere fra samme institusjon, der deltakerne ble rekruttert gjennom et tilfeldig utvalg basert på kjønn og språkbakgrunn. Etter at disse intervjuene var transkribert, analysert og rapportert, ble utvalget av deltakere utvidet med fem og så ytterligere sju deltakere ved samme institusjon, igjen gjennom et tilfeldig utvalg med de samme kriteriene, for å få testet hypotesene som hadde kommet fram i denne tidlige fasen fram til et punkt der datamaterialet ikke ga nye kategorier. For å kunne formulere endelige teorier og for å teste at de ikke bare gjaldt denne ene institusjonen, planla vi nye intervju ved to andre institusjoner. Ved den ene rekrutterte vi 14 deltakere, og til slutt utvidet vi utvalget med ytterligere 15 deltakere ved den tredje institusjonen. Totalt gjennomførte vi 55 intervju. Dette relativt høye antallet intervju samsvarer med grounded theorys vekt på mye data, som sikrer muligheten for grundig hypotesetesting før teorier kan formuleres (Belgrave & Charmaz, 2012, s. 6).

En viktig del av planleggingsarbeidet var det å lage og videreutvikle en intervjuguide. For å ha et utgangspunkt for tematiske spørsmål valgte vi å basere de overordnede emnene i intervjuguiden på temaområdene i den kvantitative spørreundersøkelsen: *personlig bakgrunn, språkbiografi, norsk språk (motivasjon og forventninger), egenvurdering av språkkunnskaper, språk på og utenfor jobben, tilrettelegging gjennom arbeidsgiveren og språkpolitikk*. Bakerst i intervjuguiden ble det satt opp noen forslag til formuleringer av åpne og mer dynamiske spørsmål som kunne stilles avslutningsvis. Intervjuguiden ble brukt som et verktøy heller enn en fast mal, og spørsmålene ble stadig oppdatert og justert ut fra det parallelle analysearbeidet, slik vi viser nærmere under, i avsnittene om intervjuings- og analyseringsstadiet. Etter hvert ble emner fjernet og nye lagt til, og som vi skal se, frigjorde også intervjuerne seg mer fra intervjuguiden utover i intervjufasene.

Intervjuene

Datamaterialet ble samlet inn over en periode på to år, i form av individuelle intervju som ble tatt opp og har en lengde på mellom 20 og 30 minutter. I dette avsnittet viser vi utdrag fra noen av intervjuene med fokus på spørsmål og interaksjon. Rett før opptaket startet, ble deltakerne spurt om de ville bli intervjuet på norsk eller engelsk, og de fikk også vite at de kunne endre språk underveis i samtalen. Intervjuene begynte

nokså likt ved at begge intervjuerne i hver sine intervju stilte introduksjonsspørsmål om deltakernes personlige bakgrunn, deres botid i Norge og motivasjonen for å komme hit. Vi valgte denne starten siden vi ikke hadde koplet intervjuene til spørreundersøkelsen og derfor ikke visste noe om deltakerne. Et av emnene vi hadde stor interesse for i den tidlige intervjufasen, og ofte tematiserte i begynnelsen av intervjuene, var *språkbiografi*. I utdraget under med deltakeren Klara ser vi hvordan intervjueren nærmest leser opp fra intervjuguiden, ved å først introdusere emneordet og så presentere et av de tematiske spørsmålene knyttet til emnet:

Intervjuer: *Ja. Fordi jeg tenker vi kan snakke litt om din språkbiografi.*

Klara: Ja.

Intervjuer: *Kan du bare fortelle litt hvilke språk du har lært siden du var liten?*

Senere finner vi mange ulike formuleringer av samme spørsmål i datamaterialet, altså hvilke språk deltakerne snakker, men selve emneordet *språkbiografi* blir ikke brukt igjen. Intervjuerne frigjør seg mer fra intervjuguiden etter hvert som de gjennomfører flere intervju, og den blir da mest som en sjekkliste, spesielt når samtalen utvikler seg i en mer uformell retning. Etter åpningsdelen beveger intervjuene seg ofte i ulike retninger ut fra deltakernes bakgrunn og det de velger å fortelle. Mens noen deltakere valgte å ta hele intervjuet på norsk og andre bare brukte engelsk, var det også noen som vekslet mellom språkene underveis. I datamaterialet vårt er det en del eksempler på hvordan disse språkvalgene påvirket selve intervjusituasjonen. Francesco er en deltaker som gjerne vil gjennomføre intervjuet på norsk, men han skifter ofte til engelsk for å forklare seg mer utdypende. Samtalen blir etter hvert preget av stadige vekslinger mellom norsk og engelsk, og til slutt foreslår intervjueren at de kan gå over til engelsk. Francesco avviser forslaget, og dermed fortsetter intervjueren på norsk:

Intervjuer: *Så det er både privat og jobb faktisk da. Begge deler?*

Francesco: Begge, ja. Also, for getting in contact with new friends, nye venner.

Intervjuer: *Just tell me if you want me to change to English, okay yeah?*

Francesco: No problem, Norwegian is easy.

Intervjuer: *Du tok norskkurs, ikke sant?*

Francesco: Ja.

I utdraget over ser vi dessuten eksempler på ulike spørsmålstyper – først et oppfølgingsspørsmål og så to strukturerende spørsmål som intervjueren bruker for å styre retningen av intervjuet. Samtidig ser vi at interaksjonen i dette senere intervjuet ligner mer på en vanlig samtale enn det som er tilfelle i tidligere intervju som f.eks. med Klara. Også det følgende utdraget, fra intervjuet med Juan, viser at semistrukturerte dybdeintervju gir intervjueren muligheten til å bruke mer dynamiske innslag, og at intervjuet dermed blir mer som en helt vanlig samtale mellom to likestilte samtalepartnere:

Intervjuer: *Yeah, so the motivation is for now actually to fit into the society and, and kind of to understand the culture.*

Juan: Yes, to

Intervjuer: *Yeah.*

Juan: fit more into society and understand the culture and because I like learning.

Intervjueren bruker her et ledende, fortolkende spørsmål. I tidligere intervju stilte vi ofte slike spørsmål for å verifisere forutantakelser. Senere, som for eksempel i intervjuet med Juan, testet vi hypotesen om at motivasjonen for å lære norsk kan være et ønske om å forstå kulturen og å bli en del av samfunnet. Som vi ser i utdraget, bekrefter Juan det intervjueren sier, men tilføyer at han også liker å lære. Senere i intervjuet med Juan prøver intervjueren igjen å få en bekreftelse, men her på en forutantakelse som hun så justerer. Hun får da et positivt svar:

Intervjuer: *Okay, so that was not part of the hiring process or the interview?*

Juan: No, no. None, no, no,

Intervjuer: *No.*

Juan: That was like ...

Intervjuer: *Personal interest?*

Juan: Yes.

Fra den tredje innsamlingsrunden og videre begynte intervjuerne helt bevisst å bruke en mye mer uformell tone og framgangsmåte. Dette ser vi i utdragene over fra intervjuet med Juan, der intervjueren ikke bare forholder seg til rollen med å stille spørsmål, men også kommer med kommentarer og dynamiske innslag underveis. I datamaterialet har vi dessuten også eksempler på noen situasjoner der det er den *intervjuede* som inntar en annen rolle enn bare rollen til den som svarer på spørsmål. Juan får som de andre deltakerne et åpent spørsmål mot slutten av intervjuet, der de kan uttale seg om noe de ikke har blitt spurt om. Han svarer som mange andre deltakere først med «nei», men så benytter han seg av muligheten og ber til og med om å bytte rolle for å spørre om noe han aldri har spurt om før:

Intervjuer: *Mm. Okay. I think that's more or less it. Is there something that we haven't mentioned that you would like to bring up, maybe about the language learning, language policies and...?*

Juan: (nøler) I can't think of anything right now. Maybe, maybe I would like to ask you if we can change roles now.

Intervjuer: *Yeah, yeah.*

Juan: Because you are Norwegian. And I think I have never asked this. But what's like the impression that you get from foreigners trying to learn and to use Norwegian?

Intervjuer: *My impression?*

Juan: Yeah.

Juan opptrer her som en likestilt samtalepartner og bruker intervjuet for å få svar på noe *han* har lurt på. Omar, en av deltakerne som ikke har bodd i Norge veldig lenge og som bare snakker litt norsk, har også sin egen motivasjon for å stille på intervjuet. På det tematiske spørsmålet om språkbruk svarer Omar først med noen eksempler og kommer så med et noe uventet svar når han blir spurt om når han bruker språket. Intervjueren blir nokså overrasket og verifiserer svaret ved å bruke et

spesifiserende spørsmål. Utdraget er dessuten et annet godt eksempel på språkveksling:

Intervjuer: *Mm. Mm. Bruker du mye norsk, både privat og på jobb?*

Omar: På jobb har jeg av og til måttet. Vi snakker engelsk fordi vi har samarbeid med [LAND] eller andre land. Men sammen med kollegaer, på lunsj og sånn, eller kaffe, prøver jeg å snakke norsk. Og privat, når jeg går på butikken eller ut, prøver jeg å snakke norsk. Men av og til bytter andre personer til engelsk.

Intervjuer: *Ja.*

Omar: Eller av og til bytter de, men vanligvis prøver jeg å snakke fordi jeg ikke har så mange muligheter til å snakke norsk. That's why jeg sa ja til intervju også.

Intervjuer: *Ja, hvorfor sa du ja til intervju?*

Omar: Jeg hadde, jeg tenkte at jeg kunne snakke norsk her. (ler)

Det kan se ut til at Omar bruker intervjuet som en språklæringsarena fordi det ellers finnes få anledninger til å snakke norsk. Etter intervjuet med ham tok vi inn spørsmålet om grunnen for deltakelsen på intervjuet i intervjuguiden for å teste om flere svarte at de deltok for å praktisere norsk, men ingen andre uttrykte et slikt eksplisitt ønske slik som Omar. Når Antoine, en av deltakerne i en senere intervjufase, får et direkte spørsmål om hvorfor han takket ja til å delta, svarer han følgende:

Intervjuer: *Var det en spesiell grunn til at du hadde lyst til å delta i intervjuet?*

Antoine: Ja, å si min, min mening, (uforståelig) vi diskuterte om i dag,

Intervjuer: *Ja.*

Antoine: jeg synes det, det er viktig at du, du også kan formidle at det kan være språkene det kan være en frustrasjon på,

Intervjuer: *Ja,*

Antoine: på jobb, ja.

Intervjuer: *absolutt. Mm. Ja. Det er veldig ofte knyttet til, ja, følelser som frustrasjon.*

Antoine: Ja.

Antoine er tydelig på at han ville delta på intervju for å si sin mening om språklige frustrasjoner på jobb, og han ber intervjueren viderefremme det han tidligere har sagt om utfordringer han opplever rundt bruken av nynorsk. Han bruker intervjuet aktivt som arena for å formidle dette budskapet og peker samtidig på frustrasjonen utfordringene medfører. Gjennom svaret sitt, som er basert på hennes forutantakelser, viser intervjueren empati for det Antoine forteller om.

Eksemplene ovenfor gir et innblikk i hvilke muligheter semi-strukturerte intervju byr på med tanke på bruken av ulike spørsmålstyper. Vi ser at deltakerne ikke bare svarer, men opptre aktivt ved å bekrefte eller avkrefte det intervjueren spør om i ledende spørsmål, og til og med posisjonerer seg ved å ta sine egne språkvalg. De kan sies å være likestilte samtalepartnere som stiller spørsmål selv eller bruker intervjuet som en arena der de blant annet kan praktisere norsk eller uttrykke sin frustrasjon. Dette kan være et tegn på at deltakerne føler seg komfortable nok i intervjusituasjonen til å ta disse valgene, og intervjueren får helt nye innsyn og kan så utvikle nye spørsmål og teste hypoteser om lignende opplevelser hos flere deltakere.

Analyseringen

I denne delen fokuserer vi på den kontinuerlige analyseringen underveis i intervjuprosessen og gjennom de ulike fasene av datainnsamlingen. Datamaterialet ble transkribert etter hver intervjufase, og vi valgte en denaturalisert transkripsjon, der språket ble standardisert ortografisk og grammatisk for å unngå at språklige avvik tar fokus vekk fra innholdet i det deltakerne sier. Alle deltakerne ble anonymisert ved bruk av nye deltakernavn, dessuten ble også geografiske navn og andre språk enn norsk anonymisert.

Når analysearbeidet gjennomføres i samsvar med grounded theory, er koding et sentralt prinsipp. Vi skal nå vise ett eksempel blant kategoriene vi har kodet i datamaterialet – kategorien *merarbeid*. Først viser vi noen intervjuutdrag der deltakerne uttaler seg om dette

fenomenet. Så oppsummerer vi kodingsprosessen i en tabell som viser teorien og hvordan den er forankret i kategorien *merarbeid*. Dette er en kategori som flere deltakere nevnte uten at de ble spurt direkte, og Klara er en av de første deltakerne som påpeker at de internasjonalt ansatte som ikke kan norsk, slipper unna mange arbeidsoppgaver, blant annet eksamensarbeid:

Klara: Og vi har jo store årskull på lavere grad da. Så det er jo tusenvis av eksamener som skal rettes hvert eneste år. Og når da noen unndrar seg denne oppgaven fordi de ikke kan norsk, og liksom da får fordeler av det, fordi da får de mer tid til andre ting, så er det klart det er irriterende. [...] Og, og det er veldig mange, man slipper veldig mye lettere unna hvis man ikke lærer seg norsk. Da slipper man mange arbeidsoppgaver.

Vi kodet fenomenet *de som ikke kan norsk, slipper unna arbeidsoppgaver* og laget en kategori som vi kalte *merarbeid*. Basert på denne kategorien formulerte vi en hypotese om at internasjonalt ansatte som kan godt norsk, får merarbeid. Vi kodet den samme kategorien hos Sean, en annen deltaker som har bodd lenge i Norge, og vi kunne bekrefte hypotesen vår. Han forteller nemlig at han på grunn av gode norskkferdigheter har fått flere arbeidsoppgaver enn kollegaer som ikke kan norsk:

Sean: [...] Jeg har hatt kollegaer her som har vært her i tifemten-tjue år og som ikke kunne møte, gå på møte, være medlemmer av utvalg eller gjøre noe tyngre administrativt arbeid fordi de ikke kan godt nok norsk. [...] Og jeg synes det er, det legger en ekstra byrde på andre, på de norske ansatte først og fremst, men også på oss andre utlendinger som klarer å lære oss språket. Så vi får også veldig mye mer arbeid på grunn av folk som får sitte på kontoret og forske, mens jeg sitter på møte fordi jeg kan norsk. Og jeg har mange ganger sittet på kjedelige møter og ønsket at jeg ikke kunne norsk.

Intervjuer: [...] *Kan jeg spørre, var du (uforståelig) eller kan du forklare mer arbeid? [...]*

Sean: (nøler) At vi bruker forskningstida på administrative oppgaver.

Basert på innsiktene i disse to intervjuene valgte vi å spørre noen deltakere mer direkte om merarbeid eller hvilke konsekvenser det kan ha for internasjonalt ansatte når kollegaer ikke lærer seg norsk. Paul, som har bodd i Norge i 21 år, bekrefter det intervjueren spør om, men gir ingen konkrete eksempler på merarbeid:

Intervjuer: *Men kan det medføre merarbeid, for eksempel for administrasjonen, hvis kommunikasjonen delvis må gå på norsk og delvis på engelsk?*

Paul: Det kan det sikkert.

Intervjuer: *Altså, jeg mener med eventuelt forskjellige ...*

Paul: Jo, det kan det, det kan det selvfølgelig gjøre.

Paul, som er administrativt ansatt, nevner ikke de samme utfordringene som de vitenskapelig ansatte, blant annet Klara og Sean, opplever med tanke på veiledning og forskning. Paul gir heller ikke noen konkrete eksempler, og hypotesen om merarbeid kan dermed bare delvis bekreftes hos ham. Antoine ble også intervjuet da vi allerede hadde kodet *merarbeid* i de transkriberte intervjuene til blant annet Klara, Sean og Paul. Antoine nevner ikke merarbeid av seg selv når han blir spurt om mulige konsekvenser ved at noen kollegaer ikke kan norsk:

Intervjuer: *Ja. Er det andre konsekvenser for dere som kan norsk, at noen ikke kan det?*

Antoine: Nei, det tror jeg ikke. Det er mest for å, disse tingene, for resten klarer man seg.

Intervjuer: *Ja, jeg tenkte litt sånn om det kanskje blir merarbeid eller ting som dere som kan norsk, må gjøre som andre ikke kan gjøre?*

Antoine: (nøler) Kanskje for gruppelederstillinger, siden de, (nøler) de må lede, jeg tror det er litt vanskelig å ta en slik stilling når du ikke kan norsk. Ja.

Svaret på det mer direkte oppfølgingsspørsmålet om merarbeid gir oss innsyn i en helt annen problematikk, nemlig karrieremuligheter i lys av

språkkunnskaper, men vi får bare implisitt bekreftet hypotesen om merarbeid. Det siste eksemplet viser at merarbeid belyses fra et litt annet perspektiv av Anna, som har bodd i Norge i nesten sju år og snakker flytende norsk, men likevel føler at språkkunnskapene i noen situasjoner ikke strekker til:

Intervjuer: *Mm. Føler dere at det kan være en belastning på noen måte, at noen ikke kan norsk i arbeidsmiljøet her?*

Anna: Njaaa, jeg tror det er helt greit. [...] Problemet er bare kommunikasjonen, for eksempel hvis du må skrive noe eller gi et intervju, eller ... (nøler) Det skjer ikke så ofte, men det skjer, så hvis du da er fra utlandet, føler du: «Oh my God! Kanskje jeg skulle be en norsk kollega om å ta det fordi jeg ikke er flink nok.»

Hypotesen om merarbeid bekreftees ikke direkte, men Annas svar viser hvordan det Klara og Sean beskriver, oppleves av noen som ikke kan godt nok norsk til å utføre visse oppgaver – som for øvrig kunne være

Tabell 2: Oversikt over hvordan kategorien *merarbeid* kan settes opp som utgangspunkt for hypoteser som testes før den endelige teorien formuleres. Tabellen er basert på kodingen Strauss og Corbin (1998) foreslår.

1. Åpen koding (induktiv)		2. Aksial koding (deduktiv)	3. Selektiv koding
Fenomen (utdrag)	Kategori	Hypotese som formuleres og testes	Teori formuleres
<u>Klara:</u> - noen unndrar seg denne oppgaven fordi de ikke kan norsk	Merarbeid kodes i datamaterialet.	Internasjonale ansatte som kan (svært) godt norsk, får flere oppgaver enn de som ikke kan det.	Mange internasjonalt vitenskapelige ansatte som har bodd i Norge lenge, opplever at de får merarbeid. Det skjer fordi kollegaer som ikke kan så godt norsk, ikke kan utføre visse oppgaver som krever gode norskkunnskaper.
<u>Sean:</u> - det legger en ekstra byrde på andre, også på oss andre utlendinger	Merarbeid kodes i datamaterialet.	Hypotesen kan bekreftees.	
<u>Paul:</u> - det kan medføre merarbeid	Merarbeid kodes i datamaterialet	Hypotesen kan bare delvis bekreftees.	
<u>Antoine:</u> - det er litt vanskelig å ta en slik stilling når man ikke kan norsk	Merarbeid kodes i datamaterialet.	Hypotesen testes ved at intervjueren spør direkte om merarbeid, og hypotesen bekreftees delvis/implisitt.	
<u>Anna:</u> - kanskje jeg skulle be en norsk kollega om å ta det fordi jeg ikke er flink nok	Merarbeid kodes i datamaterialet.	Hypotesen bekreftees delvis fra et litt annet perspektiv.	

en annen mulig kategori under kodingen. For å oppsummere har vi samlet de ulike utdragene vi har brukt til å vise en del av kodingsprosessen, i tabell 2.

På grunnlag av det deltakerne sier om merarbeid, har vi satt opp en teori om at internasjonalt vitenskapelige ansatte som kan godt norsk, opplever at de må utføre flere arbeidsoppgaver enn internasjonale kollegaer som ikke kan det. Denne teorien var ikke formulert som et forskningsspørsmål vi ønsket å finne svar på, og den var heller ikke basert på forutantakelser. Snarere har den vokst fram i datamaterialet vårt og kan dermed sies å være forankret i våre funn. Dette er et eksempel på hvordan vi kan utvikle teorier innenfor grounded theory, forankret i et rikt datamateriale som vi har samlet inn gjennom semistrukturerte intervju.

Oppsummering og konklusjon

I utdragene fra noen av de semistrukturerte intervjuene vi har gjennomført i den kvalitative delen av NINJA-prosjektet, har vi vist hvilke syn noen internasjonalt ansatte har på egen og andres språklæring og språkbuk. Ved å gjennomføre nettopp semistrukturerte dybdeintervju har vi gitt denne målgruppen en stemme, det vil si muligheten til å utdype og forklare sine svar og til å avkrefte eller bekrefte det intervjueren spør om. Vi har vist hvordan semistrukturerte dybdeintervju kan åpne for samtaler der vi får spontane og uventede svar fra deltakerne (jf. Kvale & Brinkmann, 2015, s. 163f.). Samtidig kan intervjueren gjennom en viss struktur, som bruken av en intervjuguide åpner for, beholde oversikten over og kontroll på de overordnede emnene som skal tas opp underveis i en ellers uformell og åpen samtale. Innenfor denne rammen bruker noen av våre intervjudeltakere samtalen også som arena der de gjør oppmerksom på sine situasjoner og behov. Mens for eksempel Francesco vil vise at han kan norsk, og Antoine ber intervjueren formidle sitt budskap, bruker Juan anledningen til å posisjonere seg som en som liker å lære og spør intervjueren om noe han har lurt på lenge. Disse tre intervjudeltakerne utøver aktørskap på hver sin måte – de forhandler om medlemskap og konstruerer sine identiteter i den nye språkkulturen (Jølbo, 2016, s. 1).

Gjennom semistrukturerte dybdeintervju kan deltakerne nettopp gis den stemmen som ellers ikke ville blitt hørt. Og gjennom ulike typer spørsmål, for eksempel ledende spørsmål, kan intervjueren både få en ny innsikt og verifisere det deltakerne sier og blant annet også rette på sine forutantakelser. På denne måten blir både intervjueren og den intervjuede likestilte samtalepartnere og kan konstruere felles data, noe som også er et viktig prinsipp i den konstruktivistiske tilnærmingen innenfor grounded theory. Samtidig må vi også være kritiske overfor rollen vår i intervjusituasjonen. Som andrespråksforskere og språklærere har vi på grunn av erfaringene våre gjennom kontakt med internasjonalt ansatte utviklet visse forestillinger om deltakernes verden og kan ikke utelukke forventinger og antakelser. Våre erfaringer med denne målgruppen kan likevel være en fordel fordi vi kan sette oss inn i deres syn fra et emisk perspektiv, altså et innside-perspektiv, og fordi deltakerne kan oppleve intervjusituasjonen som komfortabel, uten å føle seg vurdert av noen utenforstående (Valmori, 2014, s. 11f.). Det er nettopp i spontane, avslappede samtaler som semistrukturerte dybdeintervju åpner for, at nye fenomen kan dukke opp, og her må intervjueren være en god lytter og distansere seg fra egne forutantakelser og forventninger.

Fordelen ved å bruke mange intervju er at vi kan få testet flere hypoteser, men et stort datamateriale kan selvsagt også være en ulempe. I studien vår har grounded theory vist seg å være et godt egnet rammeverk fordi vi gjennom en abstrakt analyseprosess kan komme fram til nye teorier som ikke bare gjelder den individuelle deltakeren, men kan anvendes på flere i samme målgruppe. Ved kategorien *merarbeid*, som er et godt eksempel på et fenomen flere deltakere nevnte uten å bli spurt om, har vi vist hvordan induktiv koding og senere deduktiv hypotesetesting resulterer i formuleringen av en ny teori innenfor et forskningsemne vi har lite kunnskap om fra før. Kodingen og hypotesetestingen kan videre også inspirere til nye spørsmål og dermed bidra til utviklingen av intervjuguiden. Ved å stille direkte spørsmål basert på erfaringer fra tidligere intervju kan vi få fram ulike nyanser, slik vi for eksempel har sett hos Sean, Antoine og Anna. De er andrespråksbrukere med ulik bakgrunn (f.eks. ulik botid i Norge og ulikt nivå når det gjelder norskkunnskaper) og har ulike perspektiv på fenomenet *merarbeid*. Når det gjelder den konkrete realiteten den enkelte skildrer, kan for eksempel narrativanalyse (jf. Golden, Steien & Tonne, i dette NOA) bidra til å belyse mer individuelle perspektiv, mens grounded theory sikter på en konseptuell

forståelse av fenomenet. Ved et høyt antall deltakere og deres beskrivelser av lignende opplevelser kan dette metodologiske rammeverket bidra til både reliabiliteten og generaliserbarheten i studien.

Deltakeren Omar, som sa ja til intervju for å praktisere norsk, viser bare ett av behovene mange av de internasjonalt ansatte har i ulike situasjoner. Vår metodologiske tilnærming har gitt oss mulighet til å få en dypere innsikt i hvilke behov målgruppen internasjonalt ansatte i norsk akademia har. Intervjumaterialet viser at denne gruppen andrespråksinnlærere har mange ulike stemmer, men også felles opplevelser og erfaringer. Disse kan være gjenstand for videre forskning innenfor rammen av talerfokuserte tilnærminger, der prosesser som identitetskonstruksjon og aktørskap i sammenheng med språklæring og språkbruk står sentralt.

Litteratur

- Bergersen, O. (2012). *Språklæring som medborgerlig kunst. Framstillinger av språklæring i en polsk-norsk kontekst* (Doktoravhandling). Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Trondheim.
- Block, D. (2003). *The social turn in second language acquisition*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Charmaz, K. & Belgrave, L. L. (2012). Qualitative interviewing and grounded theory analysis. I J. F. Gubrium, J. A. Holstein, A. B. Marvasti & K. D. McKinney (Red.), *The SAGE Handbook of interview research: The complexity of the craft* (s. 347–365). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc.
- Charmaz, K. & Belgrave, L. L. (2019). Thinking about data with Grounded theory. *Qualitative Inquiry*, 25(8), 743–753.
- De Fina, A. (2015). Narrative and identities. I A. De Fina & A. Georgakopoulou (Red.), *The handbook of narrative analysis* (s. 351–368). Malden, MA: John Wiley & Sons Inc.
- Dörnyei, Z. & Ushioda, E. (2011). *Teaching and researching: Motivation*. Harlow: Pearson Education Limited.
- Fulland, H. (2016). *Language minority children's perspectives on being bilingual – On 'bilanguagers' and their sensitivity towards complexity* (Doktoravhandling). Universitetet i Oslo.

- Glaser, B. G. & Strauss, A. L. (1967). *The discovery of grounded theory*. New York/London: Aldine Transaction.
- Golden, A. & Steien, G. B. (2018). «Snakke med ved? Snakke med maskin?» Voksne flyktningers narrativer om norskopplæring. *Acta Didactica Norge*, 12(3). <https://doi.org/10.5617/adno.5916>
- Gujord, A.-K. H. (2017). «Hos en voksen er tanken helt full av masse ting.»: Personlege narrativer i Norsk andrespråkskorpus (ASK) – ei kilde til innsikt i læringsprosessen? *Acta Didactica Norge*, 1(11). <https://doi.org/10.5617/adno.3913>
- Gujord, A.-K. H., Molde, E. B., Olsen, A.-M. K. & Wunderlich, I. (2021). «Når man kommer hit, så får man vite at norsken trengs egentlig ikke». En studie av internasjonalt ansattes erfaringer med språk på norske universitet og høyskoler. Sendt utgiver, under vurdering.
- Hartman, J. (2001). *Grunddad teori. Teorigenerering på empirisk grund*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Hultgren, A. K. (2014). Parallelsproglighed på danske universiteter. En statusrapport 2013. I F. Gregersen (Red.), *Hvor parallelt. Om parallelspråkighet på Nordens universitet*. TemaNord 2014:535, 117–196.
- Johnsen, R. V. (2020). *Flerspråklig ungdom og familien: Språklige praksiser, aktørskap og identiteter* (Doktoravhandling). Universitetet i Tromsø.
- Johnson, J. M. (2001). In-depth interviewing. I J. F. Gubrium & J. A. Holstein (Red.), *Handbook of Interviewing Research* (s. 103–119). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc.
- Johnson, J. M. & Rowlands, T. (2012). The Interpersonal Dynamics of In-Depth Interviewing. I J. F. Gubrium, J. A. Holstein, A. B. Marvasti & K. D. McKinney (Red.), *The SAGE handbook of interview research: The complexity of the craft* (s. 99–114). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc.
- Järna, M. (2014). Linguistic realities at the University of Copenhagen. I A. K. Hultgren, F. Gregersen & J. Thøgersen (Red.), *English in Nordic Universities: Ideologies and practices* (s. 225–249). Amsterdam: John Benjamins.
- Jølbo, I. (2016). «Å skrive seg et rom»: En studie av aktørskap i andrespråkstekster. *NOA – norsk som andrespråk*, 32(1-2), 5–30.

- Kirilova, M. & Lønsmann, D. (2020). Dansk – nøglen til arbejde? Ideologier om sprogbrug og sproglæring i to arbejdskontekster i Danmark. *Nordand*, 4(01), 37–57.
- Kraft, K. (2017). *Constructing migrant workers: Multilingualism and communication in the transnational construction site* (Doktoravhandling). Universitetet i Oslo.
- Kramsch, C. J. (2009). *The multilingual subject: What foreign language learners say about their experience and why it matters*. Oxford: Oxford University Press.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg.). Oslo: Gyldendal.
- Morris, A. (2015). *A Practical Introduction to In-Depth Interviewing*. London: SAGE Publications Ltd.
- Norton, B. (2013). *Identity and language learning: Extending the conversation*. Bristol: Multilingual Matters.
- Obojska, M. (2019). *Stance in online and offline metalinguistic talk among Polish adolescents in Norway* (Doktoravhandling). Universitetet i Oslo.
- Pavlenko, A. (2007). Autobiographic narratives as data in applied linguistics. *Applied Linguistics*, 28(2), 163–188.
- Pavlenko, A. & Lantolf, J. P. (2000). Second language learning as participation and the (re)construction of selves. I J. P. Lantolf (Red.), *Sociocultural theory and second language learning* (s. 155–177). Oxford: Oxford University Press.
- Rubin, H. J. & Rubin, I. S. (2005). *Qualitative Interviewing (2nd ed.): The Art of Hearing Data*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc.
- Strauss, A. & Corbin, J. (1998). *Basics of qualitative research techniques*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc.
- Valmori, L. (2014). How do Foreign Language Teachers Maintain their Proficiency? A Grounded Theory Approach. *MSU Working Papers in SLS*, 2014(5), 5–31.

Abstract

In this paper, we argue for the use of semi-structured in-depth interviews as a research method in second language research. We use qualitative

data from the NINjA-project, a research project at the University of Bergen which aims at mapping and exploring language practices among international employees in academia in Norway. The three interview stages designing, interviewing and analysing are being discussed both in theory and practice, and we show examples of the development of an interview guide, interaction patterns and question types used in the interviews, as well as categories, hypotheses and theories we have formed in line with grounded theory. The qualitative part of the NINjA study has a speaker-centered approach, where the personal experiences of this group of second language learners are in focus. In this paper, we discuss how we believe semi-structured in-depth interviews can be a suitable method for gaining deeper insight into the language experiences of international employees.

Keywords: *semi-structured in-depth interviews, grounded theory, speaker-centered approach, international employees in academia*